

Eurajoen kunnan varhaiskasvatuksen kuljetuskäytännöt

Sivltk 30.10.2024 § 101

Varhaiskasvatuksen järjestäjien kesken on laajalti noussut keskustelua varhaiskasvatuksen kuljetuskäytännöistä turvallisuuskulmasta. Seutukunnallisesti on jo useassa kunnassa rajattu pienten lasten kuljetuksia varhaiskasvatuspäivän aikana joko toimintaohjeella tai viranhaltijapäätöksellä. Turvallisuusohjeet ja käytännöt vaihtelevat kunnittain ja vaihtelun syynä ovat mm. erilaiset varhaiskasvatuksen toteuttamistavat. Varhaiskasvatus voi Eurajoella olla päiväkotivarhaiskasvatusta, ryhmäperhepäivähoitoa tai perhepäivähoitoa.

Päiväkodeissa varhaiskasvatus toteutetaan omissa ryhmissä erityisesti päiväkodiksi suunnitelluissa tiloissa, ja Eurajoella kaikki ovat monipuolisia tiloja tarjoten mahdollisuuksia vaihtelevaan toimintaan.

Ryhmäperhepäivähoito Eurajoella toteutetaan joko koulujen yhteydessä (Meritähti Kuivalahden koululla ja Menninkäiset Huhdan koululla) tai väliaikaisissa vuokratiloissa (rivi- tai kerrostaloasunnoissa). Kouluilla toimivilla ryhmiksillä on käytössään koulujen tilat ja piha-alueet tarvittaessa, väliaikaisissa tiloissa toimivien ryhmisten tilat ovat pienempiä ja pihojen tilat ja käyttö vaihtelevat.

Perhepäivähoito valitaan usein sen vuoksi, että varhaiskasvatusta toteutetaan perhepäivähoitajan kotona ja ryhmä on pieni. Kodeissa on vaihtelua niin tiloissa kuin käytettävissä ulkotiloissa. Perhepäivähoitajien kodit ja lähiympäristöt ovat tarkastuksissa todettu perhepäivähoitoon ja varhaiskasvatukseen sopiviksi. Perhepäivähoitopaikkoja on eri puolilla Eurajoen kuntaa.

Päiväkodeissa ja ryhmäperhepäivähoidossa työskennellään päivittäin tiimeissä. Perhepäivähoitaja työskentelee kotonaan yksin, mutta perhepäivähoitajat muodostavat alueellisia tiimejä, jotka suunnittelevat toimintaa perhepäivähoidon toteuttamiseksi. Tiimit kokoontuvat puolivuositain kahdesta kolmeen kertaan iltaisin. Kokouksiin ei tule mukaan perhe-päivähoitajien hoitolapsia. Kokouksissa keskustellaan ajankohtaisista asioista tiimin kesken ja pohditaan esimerkiksi, miten kukin järjestää vuoden teemapäiviä (askartelut, laulut, retkeilyt yms.) Perhepäivähoito on hajautettu organisaatio, jota Eurajoella johtaa ja koordinoi perhepäivähoidon esihenkilö. Perhepäivähoitajien työn tueksi tarjotaan henkilöstökoulutusta kuten muillekin varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Lisäksi perhepäivähoitoa tuetaan tarjoamalla monipuolista välineistöä ja materiaaleja.

Varhaiskasvatuksen monipuolista kasvatustoimintaa, jonka tulee noudattaa varhaiskasvatuslakia ja varhaiskasvatussuunnitelmaa ja taata lapsille turvallinen ja yksilöt huomioiva varhaiskasvatus.

Tieliikennelaki §94: Lasten turvalaitteet:

Autossa käytettävän lasten turvalaitteen tulee olla tyyppihyväksytty E-

säännön n:o 44 muutossarjan 03, E-säännön n:o 129 tai moottoriajoneuvojen turvavöitä ja turvajärjestelmiä koskevan neuvoston direktiivin 77/541/ETY mukauttamisesta tekniikan kehitykseen annetun komission direktiivin 2000/3/EY mukaisesti taikka mainitun E-säännön tai direktiivin myöhemmän version tai muutoksen mukaisesti. Muussa ajoneuvossa kuin autossa käytettävän lasten turvalaitteen on oltava ajoneuvolaissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä asetettujen vaatimusten mukaisesti tyyppiltään hyväksytty.

Alle 135 senttimetriä pitkän lapsen kuljettamiseen henkilö-, paketti- ja kuorma-autossa on käytettävä lasten turvalaitetta, jos ajoneuvossa on turvavyöt, tai lasten turvalaite on muuten ajoneuvoon asennettavissa. Tästä velvollisuudesta voidaan kuitenkin poiketa taksiliikenteessä olevassa ajoneuvossa siten, että alle 135 senttimetriä pitkää lasta saadaan kuljettaa turvavyötä käyttäen muulla kuin etuistuimella, mikäli turvalaitetta ei ole saatavilla. Alle 3-vuotiaasta lasta ei kuitenkaan saa koskaan kuljettaa ajoneuvossa ilman turvalaitetta.

Lasta ei saa kuljettaa etuturvatyynyllä suojatulla istumapaikalla selkä menosuuntaan suunnatussa turvaistuimessa, ellei turvatyynyä ole tehty toimintakyvyttömäksi.

Alle 135 senttimetriä pitkän lapsen kuljettamiseen ohjaustangolla ja satulamallisella istuimella varustetussa ajoneuvossa on käytettävä lapsen kuljettamiseen soveltuvaa istuinta tai lasten turvalaitetta.

Linja-autossa lapsen on omalla istumapaikalla istuessaan käytettävä istumapaikalle asennettua turvavyötä tai lasten turvalaitetta.

Alle 135 senttimetriä pitkän lapsen kuljettaminen muussa kuin tässä pykälässä tarkoitettussa ajoneuvossa on sallittua vain, jos ajoneuvossa on lapsen kuljettamiseen soveltuva istuin ja turvavyö taikka lasten turvalaite.

Tieliikennelain 94§:ää on varhaiskasvatuksen järjestäjänärkevää tulkita tiukimmalla mahdollisella tavalla, koska saadun konsultaation (Liikenneturvan asiantuntijat, Kuntaliitto) perusteella **alle** kolmevuotiaan lapsen vammautumis- ja kuolemanriski kasvaa moninkertaiseksi ilman asianmukaisia ISOFIX-turvalaitteita. Vaikka tieliikennelaissa lukee: ***”Linja-autossa lapsen on omalla istumapaikalla istuessaan käytettävä istumapaikalle asennettua turvavyötä tai lasten turvalaitetta”*** on sietämätön riski laittaa alle 3-vuotiaita lapsia ilman turvalaitetta mihinkään ajoneuvoon. Lisäksi käytäntö, jossa huoltajat toisivat vaadittavat turvalaitteet aiheuttavat liian paljon organisoinnin haasteita ja vastuukysymyksiä laitteiden asianmukaisesta asentamisesta ajoneuvoon.

Liikenneturvan asiantuntijan kommentti: ”Pelkkä aikuisille suunniteltu ajoneuvon oma turvavyö ei ole lapselle mitenkään hyvä tai toimiva turvalaite, niissäkään tapauksissa, joissa sen käyttö lapselle on ylipäättään sallittua. Karkeasti ainoa alle 125 cm tai alle 36 kg lapsen kuljettamiseen turvallisuusmielessä kunnollinen ratkaisu on selkä menosuuntaan asennettu lasten turvalaite. Siksi Liikenneturva suosittelee selkä menosuuntaan asennetussa lasten turvalaitteessa

matkustamista mahdollisimman pitkään ja sen jälkeen turvavyöistuimen käyttöä yleiseurooppalaiseen 150 cm pituusrajaan saakka.

Varhaiskasvatuksen johto toi asian käsittelyyn Eurajoen varhaiskasvatuksen johdon, lähiesihenkilöiden ja asiantuntijoiden vakatiimiin keväällä 2024, koska tarkennetun tiedon valossa ei ole perusteltua lasten turvallisuuden kustannuksella järjestää toimintaa, johon vaaditaan ajoneuvokuljetuksia varhaiskasvatuspäivän aikana, eikä varhaiskasvatuksen johto voi ottaa vastuuta asiasta, jonka tiedetään olevan turvallisuusriski lapsille. Tuolloin päiväkotien johtajat jo linjasivat, että päiväkodeissa ei alle 3-vuotiaita lapsia kuljeteta ajoneuvoissa varhaiskasvatuspäivän aikana.

Perhepäivähoitajilta on tullut yhteydenottoja aiheesta, ja on tuotu esille huoli varhaiskasvatuksen toiminnan tasavertaisesta toteuttamisesta, mikäli alle 3- vuotiaita ei enää voisi kuljettaa ajoneuvoissa erilaisiin tapahtumiin ja toimintaan.

Varhaiskasvatuksen esihenkilöt ja hallinto ovat varmistaneet, että varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta pystytään järjestämään kaikissa varhaiskasvatuksen muodoissa myös jatkossa, vaikka pienten lasten kuljetuksia varhaiskasvatuspäivän aikana rajataan. Jonkin verran tulee muutoksia aiempiin käytäntöihin, mutta perhepäivähoitajien huoleen ja esittämiin kysymyksiin on etsitty ratkaisut ja toimintamallit ja asiat selvitetään heidän kanssaan yhteisesti.

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Eurajoen kunnan varhaiskasvatuksessa

- a. yli 3-vuotiaat liikkuvat tarvittaessa retkille käyttäen busseja edellyttäen että käytettävän bussin jokaisella paikalla on oltava kolmipisteturvavyö (ei lantion päälle laitettava).
- b. alle 3-vuotiaita lapsia ei kuljeteta ajoneuvoilla varhaiskasvatuksen toimesta.
- c. Myös yli 3-vuotiaiden lasten huoltajilla on oikeus kieltää lastensa osalta kuljetukset ajoneuvoissa varhaiskasvatuspäivän aikana.

Päätös

Keskustelun aikana Teppo Uusi-Uola esitti, että kokousasia palautetaan valmisteluun. Esitystä kannattivat Henri Joensuu ja Esa Talasma. Suoritetussa äänestyksessä sivistyslautakunta asettui yksimielisesti Uusi-Uolan esityksen taakse. Sivistyslautakunta päätti palauttaa varhaiskasvatuksen kuljetuskäytännöt uudelleen valmisteltavaksi.

Sivltk 29.01.2025 § 7
180/12.06.02/2024

Sivistyslautakunnan ohjeistuksen mukaan järjestettiin aiheeseen liittyvät kyselyt perhepäivähoitolasten huoltajille ja perhepäivähoitajille. Asiaa käsiteltiin myös perhepäivähoitajien työkokouksessa 22.11.2024. Lisäksi selvitettiin seutukunnallisesti eri

kuntien toimintatapoja ja päätöksiä lasten liikenneturvallisuudesta varhaiskasvatuspäivään liittyen. Selvitetäväksi tuli myös huoltajien mahdollisuus antaa lapsen oma turvaistuin varhaiskasvatuspäivän aikana käytettäväksi.

Kyselyjen ja selvitysten tulokset esiteltiin sivistyslautakunnalle 11.12.2024.

Lähtökohtia päätöksen teon pohjaksi:

Varhaiskasvatusturvalain 540/2018 3 § määrittää, että varhaiskasvatuksen tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatustilasto. Liikenneturvan asiantuntijan mukaan pelkkä aikuisille suunniteltu ajoneuvon oma turvavyö ei ole lapselle mitenkään hyvä tai toimiva turvalaite, niissäkään tapauksissa, joissa sen käyttö lapselle on ylipäättään sallittua.

Päiväkotien johtajat ovat tehneet linjauksen, että alle 3-vuotiaiden lasten ei ole tarvetta liikkua ajoneuvoissa varhaiskasvatuspäivän aikana vaan varhaiskasvatuksen tavoitteet ja suunnitelmat pystytään toteuttamaan varhaiskasvatustilastoissa ja lähiympäristössä.

Eurajoen kunnan perhepäivähoitajat on valittu työntekijöiksi soveltuvina ja kelpoisina toteuttamaan varhaiskasvatusta, ja perhepäivähoitokodit soveltuvina varhaiskasvatuksen toteuttamiseen turvallisessa ympäristössä. Kuitenkin hoitajat ovat esittäneet halunsa ja tarpeensa liikkua lasten kanssa myös ajoneuvoissa omaa kotia laajemmin.

Valtakunnalliset varhaiskasvatustilaston perusteet ja kunnan oma varhaiskasvatustilasto on laadittu lapsen ikäkausiksi ja kehitystasot huomioiden toteutettavaksi lapsen varhaiskasvatustilastopäivän aikana. Ikäkausittain ei sitovia tavoitteita ole asetettu perusopetuksen opetustilastosta poiketen.

Kaikilla lasten huoltajilla on oikeus kieltää lastensa osalta kuljetukset ajoneuvoissa varhaiskasvatuspäivän aikana.

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää, että Eurajoen kunnan varhaiskasvatustilastossa

a. varhaiskasvatuksen toiminnassa arvioidaan, milloin liikutaan varhaiskasvatustilastopäivän aikana ajoneuvokuljetuksiin ja kehitetään vaihtoehtoisia toimintatapoja aikaisempiin ja rajoitetaan liikkumista valtiolla. Varhaiskasvatusta toteutetaan oman kunnan rajojen sisällä.

b. yli 3-vuotiaat lapset liikkuvat tarvittaessa ja varhaiskasvatustilaston mukaisille retkille käyttäen julkista liikennettä edellyttäen, että käytettävässä ajoneuvossa jokaisella paikalla on oltava vähintään kolmipisteturvavyö (ei lantion päälle laitettava).

c. alle 3- vuotiaiden lasten osalta liikkuminen varhaiskasvatustilastopäivän aikana ajoneuvoissa edellyttää selkä menosuuntaan kiinnitettävän turvaistuimen käyttöä, jonka asennus tapahtuu istuimen vaatimalla tavalla (esim. ISOFIX-kiinnitys).

d. kaikissa varhaiskasvatuksen kuljetuspalveluissa
varhaiskasvatuksen päiväkotien, ryhmäperhepäivähoidon ja
perhepäivähoidon esihenkilöt valvovat, että kaikki lasten
kuljetuspalvelut toteutuvat edellä mainituin edellytyksin ja
tieliikennelain mukaisin turvallisuusvarustein sekä kuljetusyrittäjien
kanssa yhteistyössä.

Päätös

Hyväksyttiin.
